

27. Vinån

Naturvärde: BHZKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5230-01

Areal: 74,2 ha

Socken: Vinberg, Ljungby

Omfattning

Området innefattar Vinåns sträckning från kommungränsen norr om Ljungby och söderut till utloppet i Ätran. Det innefattar förutom Vinån och ön nedanför prästgården även lövskogarna utmed stränderna och nyckelbiotoper vid Vinbergs kyrkby. Området fortsätter in i Varbergs kommun.

Nuvarande status

Vinbergs naturreservat, beslutat av Falkenbergs kommun 2003 för del av området.

Vinån sträcker sig genom riksintresset för kulturmiljövård KN 20 Vinbergs kyrkby.

Bedömning

Vinån utgör ett naturskönt inslag i den halländska odlingsbygden. De botaniska och zoologiska värdena är höga. Här finns frodiga partier med lövsumpskog, alkärr och utmed åkanten växer strandskog som hyser ett rikt insekts- och fågelliv.

Det är angeläget att bevara och skydda Vinån och dess värdekärnor. Alla ingrepp som förändrar vattendragets hydrologi, sträckning eller bottenprofil kan vara till skada för Vinån. Träden längs med åkanten bidrar inte bara till att ge ån dess karaktär och rika växt- och djurliv, utan är också viktiga genom att de förhindrar jorderosion och läckage av näringsämnen.

Vinån flyter stilla genom landskapet med undantag för några små forssträckor. Ån har skurit sig ned i dalgångens finkorniga isälvsediment och utmed stränderna har branta raviner och brinkar bildats. Frodiga lövskogspartier längs med vattendraget utgör skyddade biotoper i det annars öppna landskapet.

Rik och varierande växtlighet

De botaniska värdena är höga i lövskogarna vid Vinån. Trädskiktet domineras av klibbal. Andra träd som återfinns är alm, apel, ask, asp, ek, fågelbär och vårtbjörk. Hägg och vide dominerar buskskiktet. Floran av kärlväxter är också mycket artrik och frodig. Här kan man hitta växter som gullpudra, ormbär, hampflockel, lundelm, rankstarr och strutbräken.

Ån kantas av en bård av strandskog med klibbal. På vissa ställen där marken översilas breder alen ut sig och bildar små partier med sumpskog, bland annat vid Ljungby, Åminne och Vinbergs kyrkby. Fuktigheten är hög och det är förhållandevis gott om död ved i form av lövträdslågor, torrakor och högstubbar.

Rikt djurliv

De lummiga skogspartierna och tillgången på stående död ved ger goda förutsättningar för ett rikt fågelliv. I området häckar bland annat kungsfiskare och mindre hackspett. Här finns också goda förutsättningar för en rik fauna av landsnäckor och insekter. I Vinån finns också en rik bottenfauna med bland annat många arter sländor.

Fiske och friluftsliv

Vinån har ett av länets rikaste bestånd av stationär öring och fiskekort finns till försäljning. Bottenförhållandena och bårderna av lövskog utmed stränderna gör området gynnsamt som lek och uppväxtplats för lax och stationär öring. Träden har en mildrande effekt på temperaturvariationerna i vattnet och i skuggan av träden kan fisken finna skyddade platser till födosök och vila.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Vinån slingrar sig genom Vinbergs kyrkby som är klassat som riksintresse för kulturminnesvård. Kyrkbyn är av medeltida ursprung och präglas som namnet anger, av en miljö med kyrkan i centrum.

Förutom kyrkan finns också en prästgård och en numera öde kyrkogård.

I anslutning till kyrkbyn finns också en kvarnplats, även den av medeltida ursprung. Den kvarn som finns i dag byggdes vid sekelskiftet och var i bruk fram till 1970.

Referenser

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Underlag till regional miljöövervakning i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

Amerikansk skunkkalla

Foto: Sofia Hedberg

Foto: Sofia Hedberg

